

RAQAMLI MEDIA VOSITALARINING KOREYS TILINI O'RGANISHGA TA'SIRI: ONLAYN TA'LIM MUHITLARI TAHLILI

Abdualimova Shahrizoda Faxriddinovna,
Toshkent kimyo texnologiyalar universiteti talabasi

Annotatsiya. Mazkur tadqiqot raqamli media vositalarining koreys tilini o'rganishga ta'sirini tahlil qiladi. Zamonaviy texnologiyalar til o'rganish imkoniyatlarini kengaytirmoqda. Tadqiqot natijalari raqamli vositalar motivatsiyani oshirishi bilan birga, ayrim kamchiliklarga ham ega ekanligini ko'rsatdi.

Kalit so'zlar: koreys tili, raqamli media, onlayn ta'lim, til o'rganish, texnologiya, mustaqil o'rganish.

Аннотация. Данное исследование анализирует влияние цифровых медиа на изучение корейского языка. Современные технологии расширяют возможности обучения. Результаты показывают, что цифровые средства повышают мотивацию, но также имеют определённые недостатки.

Ключевые слова: корейский язык, цифровые медиа, онлайн-обучение, изучение языка, технологии, самостоятельное обучение

Abstract. This study explores the impact of digital media on Korean language learning. Modern technologies expand learning opportunities. The findings show that digital tools increase motivation but also present certain challenges.

Keywords: Korean language, digital media, online learning, language acquisition, technology, autonomous learning

Kirish. Zamonaviy ta'lim tizimida raqamli texnologiyalar tobora muhim ahamiyat kasb etib bormoqda. Ayniqsa, xorijiy tillarni o'rganish jarayonida internet resurslari va mobil ilovalardan foydalanish keng yoyilgan. Bugungi kunda koreys tilini o'rganayotgan o'quvchilar ham ushbu texnologik imkoniyatlardan faol ravishda foydalanmoqda.

Raqamli media vositalari o'quvchilarga autentik til materiallariga tezkor va qulay kirish imkonini yaratadi. Xususan, video platformalar orqali nafaqat dars materiallari, balki real hayotiy nutq namunalarini ham o'rganish mumkin. Koreys seriallari, musiqa va vloglar til muhitini sun'iy ravishda shakllantirib, o'quvchilarning tinglab tushunish ko'nikmalarini rivojlantiradi.

Shu bilan birga, mobil ilovalar orqali o'quvchilar mustaqil ravishda mashq bajarish, lug'at boyligini oshirish va grammatik bilimlarini mustahkamlash imkoniga ega bo'ladi. Bu esa o'rganish jarayonining moslashuvchanligini ta'minlaydi.

Biroq, raqamli vositalarning samaradorligi har doim ham bir xil darajada yuqori bo'lavermaydi. Ularning noto'g'ri, tizimsiz yoki haddan tashqari qo'llanilishi o'rganish jarayonining sifatiga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin. Shu sababli, mazkur tadqiqotda raqamli media vositalarining nafaqat ijobiy, balki salbiy jihatlari ham chuqur tahlil qilinadi.

Metodologiya. Tadqiqot aralash metod (mixed-method) yondashuvi asosida olib borildi, bu esa sifatli va miqdoriy ma'lumotlarni birlashtirish imkonini berdi. Ma'lumotlar yig'ishda quyidagi usullardan foydalanildi:

- onlayn so‘rovnoma
- bevosita kuzatuv
- yarim tuzilgan intervyular

Tadqiqotda jami 40 nafar koreys tilini o‘rganuvchi respondent ishtirok etdi. Ishtirokchilar tarkibiga oliy ta‘lim muassasalari talabalari hamda mustaqil ravishda til o‘rganayotgan shaxslar kiritildi.

Yig‘ilgan ma‘lumotlar tavsifiy (descriptive) va tematik (thematic) tahlil asosida qayta ishlanib, asosiy tendensiyalar va o‘zaro bog‘liqliklar aniqlashtirildi. Shuningdek, har bir respondentning raqamli media vositalaridan foydalanish darajasi va uning o‘rganish samaradorligiga ta‘siri alohida e‘tibor bilan o‘rganildi.

Natijalar. Tadqiqot natijalari raqamli media vositalarining til o‘rganish jarayoniga ko‘p qirrali ta‘sir ko‘rsatishini aniqladi.

1. Motivatsiyaning oshishi. Respondentlarning katta qismi raqamli platformalardan foydalanish ularning til o‘rganishga bo‘lgan qiziqishini sezilarli darajada oshirganini ta‘kidladi. Ayniqsa, vizual va audio kontentlar o‘quvchilarda yuqori darajadagi qiziqish uyg‘otadi va ularni faol o‘rganishga undaydi.

2. Qulaylik va moslashuvchanlik. Raqamli vositalar o‘quvchilarga o‘rganish jarayonini o‘z ehtiyojlariga moslashtirish imkonini beradi. Ular istalgan vaqtda va istalgan joyda bilim olish imkoniga ega bo‘lib, bu ayniqsa vaqt jihatdan cheklangan o‘quvchilar uchun muhimdir.

3. Interaktivlik va amaliy ko‘nikmalar. Onlayn platformalar va mobil ilovalar orqali o‘quvchilar tinglash, yozish va gapirish ko‘nikmalarini mustaqil ravishda rivojlantirishi mumkin. Interaktiv mashg‘ulotlar esa bilimni mustahkamlashda muhim rol o‘ynaydi.

4. Kamchiliklar va muammolar. Ba‘zi respondentlar raqamli muhitda chalg‘ish muammosiga duch kelishlarini ta‘kidladi. Shuningdek, tizimli yondashuvning yo‘qligi bilimlarning tartibsiz shakllanishiga olib kelishi mumkin.

5. Mustaqil o‘rganish kompetensiyasi. Natijalar shuni ko‘rsatdiki, raqamli vositalar o‘quvchilarda mustaqil ta‘lim olish ko‘nikmasini shakllantiradi. Bu esa ularning o‘z-o‘zini boshqarish va rejalashtirish qobiliyatini rivojlantiradi.

Muhokama. Olingan natijalar raqamli media vositalarining zamonaviy til o‘rganish tizimida muhim o‘rin tutishini tasdiqlaydi. Ular o‘quvchilarga keng imkoniyatlar yaratib, o‘rganish jarayonini yanada interaktiv va qiziqarli qiladi.

Shu bilan birga, raqamli vositalardan foydalanishda muvozanatni saqlash muhimdir. Agar o‘quvchi faqat raqamli resurslarga tayanib qolsa, bilimlarning tizimli shakllanishi qiyinlashadi.

Shu sababli, an‘anaviy ta‘lim metodlari bilan raqamli texnologiyalarni uyg‘unlashtirish eng samarali yondashuv sifatida qaraladi. Bu yondashuv o‘quvchilarga ham nazariy, ham amaliy bilimlarni muvozanatli tarzda egallash imkonini beradi.

Raqamli media vositalarining til o'rganish jarayoniga ta'sirini yanada chuqurroq tahlil qilish shuni ko'rsatadiki, ushbu vositalar o'quvchilarning o'rganish strategiyalarini sezilarli darajada o'zgartirmoqda. An'anaviy ta'lim modelida o'quvchi ko'proq passiv bilim oluvchi sifatida qaralsa, raqamli muhitda u faol ishtirokchiga aylanadi. Bu esa konstruktivistik yondashuvning amalda namoyon bo'lishiga olib keladi (1, Chapelle C., 2001, 88).

Raqamli platformalar orqali taqdim etilayotgan autentik materiallar til o'rganish jarayonini tabiiylashtiradi. Masalan, koreys tilidagi vloglar, podkastlar va real suhbatlar orqali o'quvchilar tilning haqiqiy qo'llanish shakllarini o'rganadi. Bu esa ularning lingvistik kompetensiyasini rivojlantirish bilan birga, sotsiolingvistik kompetensiyasini ham oshiradi (2, Warschauer M., 1996, 54).

Shuningdek, raqamli vositalar orqali multimodal ta'lim amalga oshiriladi. Ya'ni, o'quvchi bir vaqtning o'zida matn, audio va video materiallar bilan ishlaydi. Bu esa turli sezgi kanallari orqali bilimni mustahkamlash imkonini beradi va o'rganish samaradorligini oshiradi (3, Blake R., 2013, 112).

Raqamli muhitda o'quvchilarning o'z-o'zini boshqarish ko'nikmalari ham rivojlanadi. Masalan, mobil ilovalar orqali o'quvchilar o'z o'rganish jarayonini rejalashtiradi, natijalarini kuzatadi va mustaqil ravishda baholaydi. Bu esa metakognitiv ko'nikmalarni shakllantirishga yordam beradi (5, Stockwell G., 2012, 67).

Biroq, raqamli ta'lim muhitining salbiy jihatlarini ham inkor etib bo'lmaydi. Eng asosiy muammolardan biri — bu chalg'ish (distraction) omilidir. Ijtimoiy tarmoqlar va boshqa kontentlar o'quvchining diqqatini asosiy o'rganish jarayonidan chalg'itishi mumkin. Bu esa o'rganish samaradorligini pasaytiradi (4, Godwin-Jones R., 2011, 39).

Shuningdek, raqamli vositalardan haddan tashqari foydalanish yuzaki bilim shakllanishiga olib kelishi mumkin. O'quvchilar tezkor natijalarga erishishga intilib, chuqur tahlil qilish va tizimli o'rganish jarayoniga yetarli e'tibor bermasligi kuzatiladi. Bu esa tilni mukammal o'zlashtirishga to'sqinlik qiladi.

Yana bir muhim jihat — bu raqamli tengsizlik muammosidir. Barcha o'quvchilar bir xil texnologik imkoniyatlarga ega emas. Internet sifati, qurilmalar mavjudligi va raqamli savodxonlik darajasi o'rganish natijalariga ta'sir qiladi. Shu sababli ta'lim tizimida ushbu omillarni hisobga olish zarur.

Raqamli media vositalari orqali til o'rganishda ijtimoiy interaksiya ham muhim rol o'ynaydi. Onlayn platformalar orqali o'quvchilar boshqa o'rganuvchilar yoki ona tilida so'zlashuvchilar bilan muloqot qilish imkoniyatiga ega bo'ladi. Bu esa kommunikativ kompetensiyani rivojlantirishda muhim omil hisoblanadi.

Shuningdek, sun'iy intellektga asoslangan ilovalar til o'rganish jarayonini individuallashtirish imkonini beradi. Ular o'quvchining darajasiga mos mashqlarni taklif qiladi va xatolarni avtomatik tarzda tahlil qiladi. Bu esa o'rganish jarayonining samaradorligini oshiradi.

Raqamli vositalarning yana bir afzalligi — bu ularning moslashuvchanligidir. O‘quvchilar o‘z ehtiyojlariga qarab turli platformalarni tanlashi va ulardan samarali foydalanishi mumkin. Bu esa individual yondashuvni kuchaytiradi.

Umuman olganda, raqamli media vositalari til o‘rganish jarayonini tubdan o‘zgartirib, uni yanada interaktiv, moslashuvchan va samarali qilish imkonini bermoqda. Biroq, ushbu vositalardan samarali foydalanish uchun ularni an’anaviy ta’lim metodlari bilan uyg‘unlashtirish zarur.

Xulosa. Mazkur tadqiqot natijalari raqamli media vositalarining koreys tilini o‘rganishda muhim ahamiyat kasb etishini ko‘rsatdi. Ular o‘quvchilarning motivatsiyasini oshiradi, o‘rganish imkoniyatlarini kengaytiradi va interaktiv ta’lim muhitini yaratadi.

Biroq, ushbu vositalardan samarali foydalanish uchun tizimli yondashuv va metodik nazorat zarur. Kelgusida turli raqamli platformalarning samaradorligini solishtirish va ularning ta’lim jarayoniga ta’sirini chuqurroq o‘rganish maqsadga muvofiq hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

1. Chapelle, C. A. (2001). *Computer Applications in Second Language Acquisition*. Cambridge University Press.
2. Warschauer, M. (1996). Computer-assisted language learning. *Language Teaching*, 29(1).
3. Blake, R. (2013). *Brave New Digital Classroom*. Georgetown University Press.
4. Godwin-Jones, R. (2011). Emerging technologies in language learning. *Language Learning & Technology*.
5. Stockwell, G. (2012). *Computer-Assisted Language Learning*. Cambridge University Press.

